

Verksamhetsberättelse Studieförbunden 2019

Innehåll

Förord	3
Förbundets ledning.....	4
Styrelsen	4
Framtidsstrategi	5
Påverkansarbete och opinionsbildning.....	5
Remisser och skrivelser.....	5
Möten och uppvaktningar	5
Omvärldsbevakning	6
Musikrapporten ”Basen i svenskt musikliv”	6
Folk och Kultur 2019.....	6
Elixir II	7
GAFFA:s musikpris 2019	7
Fyra samtalscirklar med kulturutskottet	7
Kulturdeltaktighet för alla	7
Järvaveckan.....	8
Almedalen.....	8
Bokmässan	9
Etablering	9
Riksdagsseminarium ”Till Bildningens försvar”	9
Idéburen välfärd.....	10
Nyheter och opinion.....	10
Demokrati	10
Etablering.....	10
Kultur	10
Övriga debatter	11

Det börjar med en cirkel.....	11
Etik och kvalitet	11
Branschsamverkan	12
Gemensamma avtal.....	12
Validering	12
Internationella engagemang	12
Övrig samverkan	13
Folkbildningsrådet	13
ViMåstePrata	14
Kansliet	14
Gustav	15
E-tjänst	15
Internkontroll.....	15
GUSTAV-leveranser	15
Personal	15
Automatiserad sammanräkning	15
GDPR/Gallring.....	16

Förord

Studieförbunden inledde året i musikens tecken. I början av februari släpptes musikrapporten ”Basen i svenskt musikliv” som presenterades först på Folk och Kultur i Eskilstuna och sen på Studieförbundens egen musikkonferens Elixir som samlade närmare 200 studieförbundsanställda från hela landet. Musikvintern avslutades med att de tio studieförbunden gemensamt vann musiktidningen GAFFA:s specialpris för sina insatser för svenskt musikliv. Ett välförtjänt och roligt erkännande av studieförbunden som kulturarena.

Vi har under året fortsatt skapa mötesplatser för folkbildare och beslutsfattare, såväl genom det nu inarbetade konceptet Folkbildarfrukostar som genom seminarium på Almedalsveckan och i Riksdagen. Ett särskilt betydelsefullt möte det här året var Studieförbundens träff med hela Kulturutskottet i mars. Genom fyra olika samtalscirkel fick Kulturutskottet en fördjupad inblick i hur studieförbunden bedriver folkbildning över hela landet. Vad passar väl bättre än att använda folkbildningens egna metoder för att öka förståelsen för vår insats i samhället?

Studieförbundens påverkansarbete under 2019 har i övrigt präglats av Januariöverenskommelsen, både när det gäller sakpolitiken i överenskommelsen men inte minst det nya politiska landskap som den gett upphov till. Vi har bland annat identifierat ett behov av att intensifiera påverkansarbetet mot riksdagen och tagit steg mot detta under hösten.

Studieförbundens gemensamma arbete med etik- och kvalitetsfrågor har stått i särskilt fokus under andra halvan av året. Inom ramen för arbetet med Studieförbundens framtidsstrategi har ett tolvpunktsprogram antagits för att under 2020 utveckla och ytterligare höja ambitionerna i etikarbetet.

Det folkbildningsgemensamma projektet ViMåstePrata har anordnat åtta demokratidagar på lika många platser runt om i Sverige med föreläsningar, samtal och kulturinslag. Samtalskort i demokrati har producerats och spridits och samtalsplattformen Sverigepratar.se har skapat ett nätbaserat forum för diskussioner med meningsmotståndare. Under hösten avslutades projektet men demokratiarbetet inom folkbildningen fortsätter och lever vidare, varje dag, i tusentals cirklar över hela landet.

David Samuelsson

Generalsekreterare Studieförbunden

Förbundets ledning

Styrelsen utgörs av studieförbundens förbundschefer eller motsvarigheter. Förbundsstyrelsen höll under året fem sammanträden. Utöver dessa möten hölls en strategikonferens för styrelsen 14-16 november. Den 8 maj genomfördes förbundsmöte.

Styrelsen

Monica Widman Lundmark, ABF, förbundsordförande

Nina Larsson, Studieförbundet Vuxenskolan, vice ordförande (t.o.m. juni 2019)

Joakim Lindqvist, Studieförbundet Vuxenskolan (fr.om september 2019)

Cecilia Palm, Folkuniversitetet

Kenneth Lundmark, Kulturens Bildningsverksamhet

Ann-Sofie Olding, Medborgarskolan

Ann-Katrin Persson, Sensus studieförbund, (vice ordförande fr.o.m. september 2019)

Gustav Öhrn, Studieförbundet

Åsa Paborn, Studieförbundet Bilda

Omar Mustafa, Ibn Rushd (t.o.m juni 2019)

Alve Högman, Ibn Rushd (fr.o.m. september 2019)

Åke Marcusson, NBV (t.o.m. september 2019)

Göran Hägerdal, NBV (fr.o.m. september 2019)

Adjungerade

Ebba Ringborg, personalrepresentant

Katarina Hansson, länsbildningsförbunden

Björn Lind, länsbildningsförbunden

Föredragande

David Samuelsson, Studieförbunden, generalsekreterare

Sekreterare

Ewa Jenninger, Studieförbunden

Framtidsstrategi

Under året har styrelsen arbetat med att ta fram en framtidsstrategi för Studieförbunden. Arbetet har genomförts med stöd av rådgivaren Pär Lager. De tio studieförbundens ledningar har intervjuats och kansliet, länsbildningsförbunden och studieförbundens ordföranden har deltagit i workshoppar om studieförbundens omvärld, relevans och samhällsuppdrag. Styrelsen processade strategin under en tredagarskonferens i november och fattade beslut om delar av strategin på årets sista styrelsemöte. Strategin innehåller bland annat en ny verksamhetsidé och förtydligade verksamhetsområden för organisationen.

Påverkansarbete och opinionsbildning

Remisser och skrivelser

Under året har Studieförbunden yttrat sig över följande remisser:

- ”Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk, SOU 2018:83”
- ”På väg – mot stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk”, U2019/02278/GV
- ”Demokratins skattkammare – Förslag till en nationell biblioteksstrategi”, Ku2019/00550/KO
- ”Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället”, SOU 2019:35

Samt sänt följande skrivelser:

- Till Finansdepartementet, ”Avskaffa internmomsen på ideella organisationer” (tillsammans med RF och Svenska kyrkan)
- Till statsråden Ylva Johansson och Anna Ekström, ”Återställ stödet till studieförbundens uppsökande och motiverande insatser riktade till utrikes födda kvinnor”
- Till Statssekreterare Kristina Persdotter, ”Skrivelse om folkbildning för föräldralediga”
- Till Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark ”Studieförbunden som partner till Arbetsförmedlingen”

Möten och uppvaktningar

Under året har Studieförbunden träffat en mängd olika aktörer för att lyfta fram våra frågor och diskutera möjliga samarbeten, bland annat Utbildningsradion, Nobel Media och Nobelmuseet, kommittén Demokratin 100 år och region Stockholm.

I april hölls ett möte med Mats Andersson, statssekreterare i Statsrådsberedningen angående en demokratisatsning med anledning av demokratins hundraårsjubileum.

I maj träffade representanter för Studieförbunden departementssekreterare Annika Järemo, ansvarig för folkbildningsfrågor särskilt studieförbunden, och Christina Månberg, enhetschef vuxenutbildning och folkbildning. Mötet aktualiserades av att vuxenutbildningsenheten nyligen har tagit över folkbildningsfrågorna. Under mötet diskuterades bland annat de generella anslagen till studieförbunden från landsting

och kommuner, insatser mot ofrivillig ensamhet, studieförbundens folkbildning med asylsökande och vilja att delta i etableringen av nyanlända samt projektet Vi Måste Prata.

I juni uppvaktade Studieförbunden Finansdepartementet gällande internoms för ideella organisationer tillsammans med Riksidrottsförbundet och Svenska kyrkan och i september besökte den politiskt sakkunniga hos Anna Ekström med ansvar för folkbildningsfrågorna Studieförbundens kansli.

Studieförbunden har vid två tillfällen träffat Myndigheten för Yrkeshögskolan för att diskutera de ekonomiska villkoren för studieförbundens tolkutbildningar. Mötena med MYH tillsammans med den skrivelse som sändes redan 2018 har resulterat i att myndigheten inlett en process för att förändra villkoren till studieförbundens fördel.

Omvärldsbevakning

Studieförbunden sammanfattar återkommande de budgetpropositioner från regeringen som kommer vår och höst. Regeringens vårproposition presenterades den 10 april och kommenterades utifrån ett studieförbundsperspektiv. Nyhetsfokus låg på att regeringen inte återställde de 50 miljoner till föräldrars delaktighet i barns lärande som försvann i samband med att Moderaterna och Kristdemokraternas budget gick igenom i riksdagen i slutet av förra året samt att utgiftsområdet för folkbildning föreslogs övergå från Kulturutskottet till Utbildningsutskottet.

Höstpropositionen presenterades den 18 september. Dess innehåll sammanfattades samt kommenterades. De stora nyheterna var ett nytt stöd till Svenska för föräldralediga, om 10 miljoner 2020 och 40 miljoner 2021 respektive 2022 ”för att utrikes födda föräldralediga ska kunna lära sig svenska och på så vis påskynda etableringen i samhället” samt att insatsen för asylsökande, Svenska från dag ett, förlängs 2021 och 2022. Propositionen föreslog även att statistikansvaret för studieförbunden ska övergå från Myndigheten för kulturanalys till Statistiska centralbyrån. Oppositionspartiernas budgetförslag sammanfattades också.

Musikrapporten ”Basen i svenskt musikliv”

I början av februari släpptes Studieförbundens musikrapport ”Basen i svenskt musikliv”. Rapporten utgår från en musikenkät och en statistiksammanställning som genomförts av Musiknet från mars-september 2018 och lyfter betydelsen av studieförbundens musikverksamhet i hela landet. Musikrapporten har spridits i tryckt form under arrangemang under året. I digital form har den spridits via våra kanaler i sociala medier samt i riktade utskick till branschpress.

Folk och Kultur 2019

Vid konferensen Folk och Kultur i Eskilstuna anordnade Studieförbunden ett seminarium där musikrapporten ”Basen i svenskt kulturliv” presenterades för första gången. Arrangemanget genomfördes i samarbete med Länsbildningsförbundet Sörmland. Inför konferensen gjordes en kartläggning av intressanta organisationer, beslutfattare och tjänstepersoner som deltog. I anslutning till arrangemanget skrev Länsbildningsförbundet Sörmland och Studieförbunden en gemensam debattartikel som publicerades i Eskilstuna Kuriren.

Elixir II

Veckan efter Folk och Kultur, den 12-13 februari 2019 anordnade Studieförbunden i samverkan med Musiknet konferensen Elixir II på Louis De Geer Konsert och Kongress i Norrköping. Fokus för konferensen var studieförbundens arbete med demokrati, mångfald och jämställdhet inom musikverksamheten inriktad på populärmusik. Målgruppen var musikhandläggare eller verksamhetsutvecklare på något av de tio studieförbunden. Drygt 170 personer från studieförbunden deltog under konferensen och stämningen upplevdes som god. Konferensen fick ett medelbetyg på 4,27 av 5 i utvärderingarna.

GAFFA:s musikpris 2019

Det intensiva arbete med att lyfta frågan om studieförbundens betydelse för svenskt musikliv som pågick under början av 2019 nådde sin kulmen i slutet av vintern då de tio studieförbunden vann musiktidningen GAFFAs pris "Redaktionens Specialpris 2019". GAFFA motiverade priset med att de ville "placera ljuset på alla de som verkar i det dolda för att pusha fram scenens framtid". Motiveringen i sin helhet, Studieförbundens kommentar och nyheten finns på Studieförbundens hemsida under Nyhetsrum/Pressmeddelanden.

Fyra samtalscirklar med kulturutskottet

Den 28 mars bjöd Studieförbunden in hela Kulturutskottet till samtal. Sammankomsten ägde rum i Medborgarskolans lokaler på Hagagatan i Stockholm och förutom Kulturutskottet deltog kansliet och studieförbundens rektorer (eller ersättare för dem). Alla riksdagspartier utom Centerpartiet var representerade. Efter en kortare inledning med musikinslag från Medborgarskolans musikverksamhet, en presentation av mötesplatsen Medborgarskolan och en inledning om studieförbundens folkbildning av Monica Widman-Lundmark inleddes samtal vid olika bord på fyra olika teman *Det livslånga engagemanget*, *Demokrati bortom filterbubblor och hot och hat*, *Kultur över hela landet* samt *Studieförbundens arbete med unga i socioekonomiskt utsatta områden*. Det blev ett livligt utbyte vid borden, där utskottsrepresentanterna fick tillfälle att ställa frågor och ge sina perspektiv på studieförbundens arbete. Mötesanteckningar fördes som underlag inför Studieförbundens framtida kontakt med utskottet. Träffen var mycket lyckad och särskilt uppskattades den interaktiva cirkelformen av ledamöterna. Studieförbunden mottog ett tackbrev från utskottets ordförande Christer Nylander med orden "Er verksamhet är en stark grund för vårt demokratiska samhälle och mycket viktig för människor i deras vardag."

Kulturdeltaktighet för alla

Under året har Myndigheten för Kulturanalys släppt två rapporter som på olika sätt berört frågan om kulturdeltaktighet och studieförbunden. Dessa rapporter har Studieförbunden använt som underlag i vår opinionsbildning. Den första rapporten visar att "egenutövad" kultur (som eget musicerande, hantverk, och amatörteater, vilket är vanliga verksamheter inom studieförbunden) når betydligt bredare målgrupper både avseende socioekonomi och geografi än vad traditionella kulturformer gör. Den andra rapporten som publicerades i november kartlägger kulturens geografi och visar att studieförbunden tillsammans med biblioteken är de

enda som erbjuder kulturverksamhet i alla Sveriges kommuner samt att ideell kultur står för en betydande del av kulturutbudet på mindre orter.

I april anordnades en Folkbildarfrukost i Studieförbundet Bildas lokaler där frågan om hur det kulturpolitiska målet om delaktighet kan uppnås diskuterades. I panelen medverkade Calle Nathanson, Jesper Bengtsson, Erik Peurell från Myndigheten för Kulturanalys samt Sara Thorstensson från Bilda. I publiken fanns företrädare från Regeringskansliet, Kulturutskottet och Utbildningsutskottet. I oktober deltog kansliet på SKL:s kulturkonferens där frågan om delaktighetsmålet också var aktuell.

Järvaveckan

Studieförbunden deltog inte med egna arrangemang eller aktiviteter på Järvaveckan detta år utan spred material via Stockholms länsbildningsförbund och närvarade som deltagare på Folkbildningsrådets seminarium om Folkbildning i marginaliserade stadsdelar.

Almedalen

Studieförbunden närvarade under Almedalsveckan och bevakade studieförbundsaktuella frågor samt arrangerade och medverkade i fem seminarier och ett mingel. På plats från kansliet var David Samuelsson, Ebba Ringborg, Hanna Midfjäll samt Jonas Joelson.

Veckan inleddes med en Folkbildarfrukost om Folkbildningsrådets pinfärska rapport "Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden – Studiecirkelnas geografiska spridning och betydelse för integration på arbetsmarknaden" som blivit till på initiativ av Studieförbunden. Utbildningsminister Anna Ekström, rapportförfattaren Lina Bjerke från Internationella Handelshögskolan i Jönköping, ordförande Monica Widman-Lundmark och Hanna Lenholm från Gotlands bildningsförbund deltog. Seminariet livesändes och spreds från Studieförbundens digitala plattformar. I publiken deltog ett närmare femtiotal personer.

Samma kväll arrangerade Studieförbunden ett *Folkbildarmingel* där ett sextiotal personer deltog. Temat var "Vems röster får höras?" med samtal om vilken roll studieförbunden spelar för att minska motsättningar i samhället och stärka demokratin. Två panelsamtal arrangerades, ett med beslutsfattare och ett med opinionsbildare. Medverkande var kulturskottsledamöterna Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Lotta Finstorp (M), Anders Lindberg (Aftonbladet) och Emma Höen Bustos (Liberal Debatt). Jonas Joelson presenterade även Sverigepratar.se.

Ebba Ringborg deltog i ett ABF-seminarium om hur svenskt musikliv kan bli jämställt tillsammans med sångerskan/artisten Maria Andersson. Seminariet diskuterade Studieförbundens rapport "Basen i svenskt musikliv" och det jämställdhetsarbete som drivs inom studieförbundens musikskapande verksamheter. Samtalet uppmärksammades av SVT Kulturnytt (se mer under "Nyheter och opinion"). David Samuelsson deltog i ett seminarium om *studieförbundens roll i det svenska musiklivet* anordnat av Bilda tillsammans med riksdagsledamoten Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Johan Söderman (professor i barn- och

ungdomsvetenskap och folkbildningsforskare vid Göteborgs universitet) samt Sara Thorstensson (kulturutvecklingsansvarig Studieförbundet Bilda). Samtalen tog bland annat upp vilka konsekvenser som sker vid fortsatta nedskärningarna av studieförbundsverksamheter.

Studieförbunden anordnade även ett mycket lyckat seminarium om *momseffekter i ideella organisationer* tillsammans med PwC, Riksidrottsförbundet, Svenska kyrkan och riksdagsledamöter från Socialdemokraterna och Centerpartiet. I fokus stod hur nuvarande momsregler hindrar samarbete inom ideella organisationer och ytterst innebär att lokala föreningar och idrottsklubbar får mindre resurser att bedriva verksamhet med. David Samuelsson deltog också i ett seminarium om medie- och informationskunnighet anordnat av Statens medieråd.

Bokmässan

Studieförbunden deltog med representanter på Bokmässan och tog del av programpunkter från de studieförbund som hade aktiviteter och montrar på mässan samt tog tillfället i akt att träffa beslutsfattare. Jonas Torpe Joelsson från Sverigepratar deltog även i ett samtal med Sofia Wadensjö Karén, vd på UR på temat *Hur får man mening motståndare i den oftast högljudda och alltmer polariserade debatten att börja prata med varandra? Och lyssnar de på varandra?*

Etablering

Studieförbunden har fortsatt att lyfta fram de tio studieförbundens insatser i folkbildningen med asylsökande och för utrikes födda kvinnor samt våra förslag på etableringsområdet i möten med beslutsfattare. Arbetet med att påverka sfi-utredningen fortsatte under 2019. I april uppvaktade Studieförbunden utredningen tillsammans med representanter från ABF, Medborgarskolan och Folkuniversitetet. Utredningen har haft ett snävt fokus på sfi inom det kommunala skolsystemet och har tyvärr inte tagit till sig våra förslag om hur studieförbunden skulle kunna bidra för att nyanlända snabbare ska få lära sig svenska.

Omgörningen av Arbetsförmedlingen och den politiska turbulensen kopplat till denna fråga har varit i starkt fokus under 2019 och har delvis inneburit en svårighet att samverka med myndigheten och lägga fram förslag på etableringsområdet. Studieförbunden deltog med representanter vid två hearingar i början av hösten om ideella aktörers roll i det nya systemet för stöd och matchning inom Arbetsförmedlingen respektive om Intensivåret för nyanlända. I samband med att Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark tillträdde sände Studieförbunden även en skrivelse med våra förslag på etableringsområdet. En skrivelse har även riktats till statssekreterare Kristina Persdotter med anledning av det nya statsbidraget till svenska föräldralediga.

Riksdagsseminarium ”Till bildningens försvar”

I december var Studieförbunden med och anordnade ett lunchseminarium i riksdagen med Sverker Sörlin, idéhistoriker och författare tillika ordförande för Folkuniversitetet, om hans nyutkomna bok. Inbjudande var riksdagsledamöterna Ulrika Heie (C), Christer Nylander (L) samt Gunilla Svantorp (S) som tillsammans med Sverker samtalade om bland annat bildningens roll i dagens samhälle och hur vi

bör tänka kring bildningen i en tid när demokratin utmanas. Seminariet var fullsatt och lockade ca 40 deltagare varav en betydande andel var riksdagsledamöter.

Idéburen välfärd

David Samuelsson har under året deltagit i fler möten med referensgruppen för utredning om idéburen välfärd och genom dessa kunnat påverka utredningens arbete. I december släppte utredningen sitt slutbetänkande. I betänkandet föreslås en definition av idéburna aktörer i välfärden samt en möjlighet att reservera såväl LOV som LOU för idéburna aktörer. Debatten om utredningen inleddes redan under hösten men Studieförbunden höll låg profil då ställningstaganden saknades i flera sakfrågor. Frågan om idéburna aktörer i välfärden bedöms emellertid som en viktig fråga att följa under nästkommande år. Årets verksamhet avslutades med en Folkbildarfrukost den 18 december på temat "Idéburna aktörers roll i välfärden" där utredaren Samuel Engblom presenterade utredningens förslag, vilket följdes av ett panelsamtal där riksdagsledamöter från Moderaterna och Miljöpartiet samt representanter från organisationen Famna och Folkuniversitetet deltog.

Nyheter och opinion

Under 2019 har Studieförbunden varit aktiva i debatter, skapat nyheter och drivit opinion inom fokusområdena demokrati, etablering och kultur. Studieförbunden har genom mediabevakningstjänsten Meltwater köpt utökad pressverktyg vilket uppdaterat pressarbetet och effektiviserat bevakningen av nyheter, influencers, målgruppsanalyser och stärkt kontakten med relevanta journalister. Förutom Studieförbundens egna opinionsbildande kommunikationen bidrar vi även med visst presstöd till medlemmarna och länsbildningsförbunden. Bland annat skickas återkommande stomartiklar med aktuella studieförbundssiffror till länsbildningsförbunden som inspiration för lokala debatter och nyhets-spridningar. Jämfört med 2018 har Studieförbundens nyheter och mediala utspel 2019 ökat från 9 artiklar/nyhetsinslag till 15 artiklar/nyhetsinslag (ej medräknat Studieförbundens egna nyheter via Mynewsdesk).

Demokrati

Under året åkte demokratiinitiativet #vimåsteprata på turné runt om i landet med stopp på åtta platser. Inför varje besök skickades lokala pressinbjudningar ut, vilket uppmärksammades särskilt i Sölvesborg där dagen blev en nyhet i BLT. I samarbete med #vimåsteprata lanserades Sverigeprata.se som väckte både debatt i DN samt nyhet i TV4:s Nyhetsmorgon och HBL.

Etablering

Folkbildningsrådets rapport "Cirkeldeltagares vägar till arbetsmarknaden – Studiecirkelnas geografiska spridning och betydelse för integration på arbetsmarknaden" släpptes under Almedalsveckan och låg till grund för Studieförbundens debattartikel i SvD.

Kultur

I början av 2019 släpptes rapporten "Basen i svenskt musikliv", vilket uppmärksammades av musikmagasinet GAFFA som även gav studieförbunden Redaktionen Specialpris för sina insatser för den svenska musikscenen. Siffror från

rapporten har blivit återkommande nyheter under året, bland annat via SVT Öst under musikkonferensen Elixir II, SVT Kulturnytt, P4 Östergötland och debattartikel i Eskilstuna Kuriren inför Folk och Kultur 2019.

Övriga debatter

I samband med Folkbildningsrådets rapport "När tilliten provas" om studieförbundet Ibn Rushd uppstod flera debatter lokalt och nationellt. Studieförbunden replikerade i debatten i bland annat Expressen, Bohuslänningen och Norran.

Det börjar med en cirkel

I början av året började Studieförbunden sprida foldern "Det börjar med en cirkel" som innehåller fakta och infografik om studieförbundens folkbildning. Texten i skriften har tagits fram i samarbete med Thor Rutgersson och den grafiska formen i samarbete med Petter Evertsén. Infografiken i foldern finns tillgänglig för delning i sociala medier, även i form av animationer. Under året har även en engelsk version av "Det börjar med en cirkel" tagits fram. Foldern är tänkt att fungera som ett grundmaterial för att informera och opinionsbilda om studieförbundens roll och har under året spridits till beslutsfattare på nationell nivå (bl.a. kultur- och utbildningsutskotten), tankesmedjor, talespersoner för andra civilsamhällesorganisationer, länsbildningsförbund med flera. Texterna implementeras på studieförbundens hemsida som grundtexter i informationen om Studieförbunden och våra tio medlemmar. Efterfrågan på foldern har varit mycket stor runtom i landet och flera nytryck har därför gjorts.

Etik och kvalitet

Arbetet i Kvaletikgruppen har löpt på enligt planerna med tre möten under våren och tre under hösten. Uppslutningen har varit god. Under våren behandlades och uppdaterades de gemensamma överenskommelserna, som sedan överlämnades till styrelsen för beslut.

Under året beställde Gustav-gruppen en rapport av Eva Ekengren, för att få fram indikatorer som kan implementeras i programmet för att stärka internkontrollen. Eva har varit med på två Kvaletik-möten, dels för att berätta om sitt uppdrag, dels för att presentera den slutgiltiga rapporten och dess slutsatser.

Under året har också studieförbund som haft akuta svårigheter informerat och berättat om vilka åtgärder som gjorts i olika fall. PwC deltog på ett möte och höll en presentation om förebyggande arbete och hur bedrägerier kan upptäckas.

Kopplat till det faktum att det förekommit oegentligheter växte behovet av att stärka etikarbetet. Inom ramen för Studieförbundens framtidsstrategi togs det fram ett 12-punktsprogram särskilt för etikarbetet, som presenterats och diskuterats och som kommer att ligga till grund för gruppens arbete 2020.

I vanlig ordning har löpande aktuella frågor lyfts och diskuterats, som de gemensamma överenskommelserna, ett tydligt årsvarv för arbetet med etikfrågor kopplat till Folkbildningsrådets årsvarv, de nya statsbidragsvillkoren och andra etiska frågor inom och mellan de olika studieförbunden. Övriga frågor som diskuterats har

varit rapportering av godkända ledare, automatisk slutrapportering och obligatoriska e-listor. En särskild arbetsgrupp för tillgänglighetsbidraget har bildats.

Det beslutades att Kvaletik-gruppens möten kommer att bli heldagsmöten framöver, som i tid ligger i anslutningen till referensgruppsmötena på Folkbildningsrådet. Det finns många angelägna frågor att diskutera och mycket arbete att göra i gruppen. Behovet av att kunna använda gruppen som ett kollegialt forum har också lyfts fram.

Branschsamverkan

Gemensamma avtal

Förhandlingarna med Bonus Copyright Access har gått långsamt framåt. Målet var att under året genomföra en undersökning bland cirkelledare för att söka mäta mängden material som kopieras. Den senaste undersökningen genomfördes 1987. Efter att undersökningen är genomförd och bearbetad kan förhandlingar om avtalets innehåll inledas. Nya möten hölls i december men undersökning hade ännu inte genomförts i slutet av 2019.

Under året har arbete pågått för att överföra Cirkelledaravtalet från Studieförbunden till IDEA. I december fattade styrelsen beslut om att genomföra förändringen och ansvaret för Cirkelledaravtalet ligger därmed från och med 2020 helt på IDEA. Processen med IDEA fortsätter.

Löpande avtal har gällt under året med:

- Stim, för rätten att offentligt framföra upphovsrättsskyddad musik
- Sami, för rätten att använda inspelad musik i verksamheten

Validering

Studieförbunden arrangerade i samverkan med Nordisk Valideringsforum två utbildningar för bedömare i OCN-metoden (tidigare benämndes dessa som handledare) under året. Utbildningarna har deltagare från ett flertal olika studieförbund. Även Bildningsförbundet Östergötland deltog då det tillsammans med ABF och Sensus ingår i ett regionalt samarbete kring kompetensförsörjning och i ett projekt kring validering via SKL.

Det nordiska expertnätverket för validering hade nätverksmöte i Berlin 6 maj. På konferensen 7-8 maj deltog ca 300 personer från 40 olika länder. Studieförbunden höll ett seminarium om vårt Arvsfondsprojekt med fokus på validering av generella kompetenser. Den satsning som studieförbunden gör tillsammans rönt stort intresse från deltagarna och flera organisationer (bl.a. tjänstemännen som arbetar med vuxnas lärande på EU-kommissionen).

Internationella engagemang

EAEA – European Association for the Education of Adults – den europeiska organisationen för vuxenutbildning och folkbildning samlades den 26 juni för generalförsamling och konferens i Köpenhamn. David Samuelsson, Monica Widman Lundmark och Cecilia Palm representerade Studieförbunden på konferensen. På

mötet valdes Monica Widman Lundmark in i styrelsen. Till ny ordförande valdes Uwe Gartenschlaeger från Tyskland.

ICAE - den globala organisationen för folkbildning och vuxenutbildning – har sedan 2015 haft problem som övergår i en mer och mer akut kris. Skälen är dels att de regioner i världen som har de starkaste traditionerna och organisationerna (exempelvis Norden) manövrerades ut av andra och dels en brist på finansiering. I december beslutade styrelsen att föra fram Cecilia Palm som kandidat till styrelsen för ICAE.

NVL är ett nätverk under Nordiska ministerrådet. NVL härbärgerar i sin tur ett antal nätverk för olika sakområden. NVL:s nätverk för kompetensutveckling av personer som arbetar med vuxnas lärande hade möte i Helsingfors 28 januari till 30 januari och möte i Malmö 23-24 maj. Vid det senare mötet drogs det upp riktlinjer för två pilotprojekt där praktiker ska arbeta fram förslag på vilka kompetenser det finns behov av i branschen. Ett av pilotprojekten berör personer som arbetar med yrkesutbildning, det andra berör personer som arbetar med människor i utanförskap och med låg formell utbildningsnivå.

Övrig samverkan

Under året har branschorganisationen Studieförbunden varit medlem i följande organisationer:

ICAE

EAEA

Civos

Vetenskap & Allmänhet

Föreningen för folkbildningsforskning

IDEA

Ideell kulturallians

Ideell Arena

Partnerskapet i nätverket Reglab avslutade i juli 2019.

Folkbildningsrådet

Studieförbunden är en av tre medlemmar i Folkbildningsrådet, de två övriga medlemmarna är rörelsefolkhögskolorna i RIO samt de offentligägda folkhögskolorna genom SKL. Medlemmarna utövar ett formellt inflytande över Folkbildningsrådet genom dess representantskap som äger rum två gånger om året. Dessutom sker återkommande möten mellan ordförande och generalsekreterare för Folkbildningsrådet och dess medlemmar.

Generalsekreterare och ordförande deltar regelbundet i ordförandemöten mellan ordförande och generalsekreterare för Folkbildningsrådet och de tre medlemmarna. Umgänget mellan medlemsorganisationerna har utvecklats positivt de senaste åren.

Vi följer de roller som slogs fast i förnyelsen av Folkbildningsrådet där rådet intar en myndighetsroll och vi medlemmar driver opinionsbildningen.

Studieförbunden och Folkbildningsrådets kommunikatörer ses ca två gånger per termin för att dela aktuella frågor och vad som är på gång. Vi utbyter information och stämmer av olika kommunikativa insatser.

ViMåstePrata

Den folkbildningsgemensamma demokratisatsningen ViMåstePrata startade våren 2018 med boklansering, uppbyggnad av demokratitalarbank och hemsida. Under 2019 genomfördes aktiviteter med ett särskilt stöd från Folkbildningsrådet. ABF stod som huvudman tillsammans med övriga nio studieförbund och lika många folkhögskolor.

Studieförbunden och Sveriges Folkhögskolor agerade centralt kansli med två heltidstjänster fördelade på tre personer. Till kansliet kopplades representanter från studieförbund, folkhögskolor och länsbildningsförbund.

Åtta demokratidagar genomfördes på lika många platser runt om i Sverige med föreläsningar, samtal och kulturinslag. Omkring 800 folkbildare, kommunalpolitiker och föreningsaktiva deltog för att stärka sin bildning och diskutera framtidsfrågor inom demokratiområdet. Samtalskort i demokrati producerades och spreds till studieförbund och folkhögskolor, liksom en broschyr med presentation av demokratitalare. Den digitala samtalsplattformen Sverigepratar.se utvecklades och blev klar precis innan EU-valet och kunde då också bli del av en europeisk plattform för samtal inför valet.

Demokratiarbetet inom folkbildningen fortsätter med de extra resurser ViMåstePrata bidragit med. Demokratitalarbanken finns kvar med ca 130 föreläsare att boka, broschyrer och samtalskort kan beställas genom hemsidan vimasteprata.org och Sverigepratar.se kan väckas till liv inför kommande val.

En positiv utvärdering av arbetet finns att ladda ner på vimasteprata.org.

Kansliet

Under året har flera personalförändringar skett på kansliet. Under andra hälften av våren genomgick Studieförbunden en omorganisation. I samband med denna slutade Lill Perby, Göran Hellmalm och Nathaly Salas sina tjänster. Rekryteringar till två nya tjänster pågick under hösten, varav en slutfördes. Lotta Uvsten Nordholm börjar arbeta för Studieförbunden som Public Affairs-ansvarig vid årskiftet 2019/2020. Den andra rekryteringen till Etikansvarig slutfördes inte. Kajsa Wiktorin som tidigare arbetat med Vi Måste Prata ansvarade för kvalitets- och etikfrågorna under hösten. Omorganisationen har tagit tid och kraft i anspråk och bidragit till att kansliet varit underbemannat delar av året. Detta har i sin tur inneburit behov av omprioriteringar i verksamheten.

Gustav

E-tjänst

Arbetet med att ta fram ny E-tjänst har varit i fortsatt fokus under året. Under mars/april acceptanstestade studieförbunden första leveransen av E-tjänsten. E-tjänsten har all funktionalitet från ArrViaWebb i ny design och annat interaktionsflöde. Det finns även möjlighet för studieförbundsanställda att kunna göra vissa saker utanför GUSTAVs desktopapplikation. E-tjänsten erbjuder möjlighet att godkänna och startar arrangemang samt att dela ut webbkonto till föreningar och cirkelledare. I samband med införandet av e-tjänsten har några studieförbund passat på att se över hela sin arbetsprocess och tänker sig att verksamhetutvecklare tar större ansvar för arrangemanget och kan vara mer ute på fältet med en Ipad eller dylikt och lätt komma åt de funktioner de behöver via E-tjänsten. Arbetet med att inför ”E-lista”, och ”Kontroller/Slutrapportera” i E-tjänsten var i princip klart i slutet av året.

Internkontroll

Under hösten fick Eva Ekengren i uppdrag att ta fram en rapport kring internkontroll. Arbetet med internkontroll inom Gustav har utförts i nära samarbete med arbetsgruppen för kvalitet och etik. Den färdiga rapporten presenterades på ett styrelsemöte och ligger till grund för fortsatt arbete med att ta fram stödfunktioner i Gustav. Det har även inletts ett samarbete med PWC Forensic om att ta fram bättre stöd i GUSTAV eller kringliggande system för uppföljning och analys har påbörjats.

GUSTAV-leveranser

I januari levererades en GUSTAV-version med stöd för FBR:s nya villkor (start- och slutdatum). En generell ekonomiintegration har tagits fram och är nu i drift hos Medborgarskolan. En integration mellan GUSTAV och Learnify har utvecklats under december. Bilda kommer att ta denna i drift under våren 2020. Under året har även ett antal förvaltningsleveranser av GUSTAV levererats. I slutet av oktober kom en tvingande uppdatering av Gustav 16 som också innehöll de första stegen i E-tjänsten. En heldag med Gustavförvaltning, Gustavansvariga i respektive studieförbund har genomförts.

Personal

Inka Grundström slutade efter 21 år med Gustavgruppen. Inka går till IT-tjänsteföretaget IVER. Anna Ehres, produktägare, slutade 6 december för att börja som IT-chef på Bostadsförmedlingen i Uppsala. Under våren och början av hösten var Kim Alvelius anställd på 60 % för att arbeta med dokumentation för e-tjänsten. Under hösten har två konsulter varit anlitade, Renu Arora för att ta fram kravspecifikationer och Anna Fedoriw för att arbeta med dokumentationen för e-tjänsten.

Automatiserad sammanräkning

Automatiserad sammanräkning (tidigare automatisk slutrapportering), där GUSTAV räknar fram godkända sammankomster och deltagare har diskuterats under året. En krav- och lösningsspecifikation har tagits fram, presenterats för kvalitets- och

etikgruppen och godkänts av IT-samverkansgruppen. Utvecklingen av den automatiska sammanräkningen har skett under november och kommer att levereras i februari 2020. För att tillgodose studieförbundens behov av att kunna korrigera även automatiskt framräknade värden finns det också möjlighet att låsa upp och redigera värden.

GDPR/Gallring

Gallringsfunktion är av olika skäl, framförallt frågan kring arkivlagen framskjuten till 2020.